

Békalencse a Tiszán

Végtelen szalagként sodródik a Tiszában a békalencse néhány napja. A Hármaskörösből érkező növénytömeg kárt nem okoz, legföljebb „esztétikai szennyezésnek” számít. Vagy annak sem: vannak, akiknek tetszik.

Ha augusztus, akkor békalencse a Tiszán. Senki sem hagyja szó nélkül – az sem, akinek tetszik a jelenség, az sem, akinek nem. Népes turistatársaság a Belvárosi hídon, nézik a meg-megszakadó, végtelen szalagként lefelé húzó, zöld békalencse-sávot a vízben. „Hú, de ronda”, mondja a társaság egyik tagja, míg a másik azt mondja, még mindig jobb, mintha olaj sodródna a víz tetején, vagy pillepalackok tömege.

Hogy honnan jön a zöld növényáradat? Mikor honnan. Volt idő – sok évvel ezelőtt –, amikor a hortobágyi rizsföldeken elszaporodott békalencse került a Tiszába a víz leeresztésekor. Volt, amikor magukban a vízlevezető csatornában szaporodott el a növény, majd jutott a zsilipek fölnyitása után a folyóba. Ismét máskor Körös-holtágakat öblített ki hirtelen vízszintemelkedés, sodorva az ott termelődött békalencsetömeget a vízbe – és sorolhatnánk még a különböző változatokat. Most a Hármaskörös békésszentandrási duzzasztó fölötti, a duzzasztás időszakában állóvízi, szinte tóként működő szakaszán szaporodott el nagy mennyiségben a békalencse – mint Tallósi Bélától, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi felügyelőjétől megtudtuk. S mert

JELEZ

A békalencse tápanyagdús állóvizeken tud elszaporodni – jelenléte azt jelzi: sok növényi tápanyag kerül az élővízbe (például kommunális szennyvízből, vagy a környező földek műtrágyázása révén). Ha keletkezési helyén túlzottan elszaporodik, kárt is okozhat: a felszínen lebegve leárnycsokolja a vizet, „elsötétítve” azt, következképpen az alámertült vízinövények nem tudnak oxigént termelni. Így a víz oldott-oxigén-tartalma lecsökken, és akár halpusztulás is lehet a következmény.

a Körösök vízgyűjtő területén az utóbbi időkben nagy záporok voltak, a zsilipet megnyitották, és a békalencsetömeg a vízzel együtt elkezdett lefelé áramolni. Ezt látják a nézelődők Szegeden is.

Milyen hatása van a békalencsének? Legföljebb „esztétikai szennyezésről” van szó, tényleges kárt nem okoz. Mivel folyóvízben nem él meg, a lefelé sodródó mennyiség előbb-utóbb elbomlik. Gondot a bomlástermék is csak ott okozhat, ha valahol feltorlódik az úszó növény, és akár félméteres vastag, büzlő tömeget alkot. Leginkább talán a horgászatot zavarja, ahol szinte lehetetlenné teszi a halfogást a zsinórnak folyamatosan nekiütő, azt az eredeti helyéről elhúzó növénytömeg.

F. CS.

A békalencse minden augusztusban feltűnést kelt a nézelődők körében a Tiszán

Fotó: Schmidt Andrea

Mindenből lehet várat építeni

Újabb időkben uniós szinten szippantanak

Míg évekkel ezelőtt a szippantós autók éktelen bűz kíséretében közlekedtek egészen a Tisza-partig, mára az uniós szint a mérce. Egyre kevesebb a csatornázatlan utca, így a munka is, ezért a vállalkozók a szomszédos országok felé nyitnak.

Éktelen bűz, fröcsögő fekália és a szennyvízszippantó csövel birkózó, talpig védőruhába, gumicsizmába öltözött emberek – a legtöbben így képzelik el a szippantósok munkáját – tévesen. Rövid időre bepillantást nyerhettünk e nem éppen közkedvelt foglalkozás kulisszatitkaiba.

A szippantós autót és sofőrjét, Laczi Norbertet egy tisztaszegedi családi háznál lestük meg „bevetés”

közben. A képzeltekkel ellentétben a fiatal férfi gumicsizma helyett sportcipőt, védőöltözék helyett pedig a családi vállalkozás logójával ellátott kertesznadrágot viselt.

– Nyugodtan pottyantson, míg van, aki szippantson! – halljuk tőle a vicces szlogent, amelyet egy jó barát ajánlott a család figyelmébe. – Az ismerősök gyakran viccelődnek velünk, de sohasem rajtunk – magyarázza, miközben a vastag tömlőt a félrehúzott aknafedő alatt tatógörgő gödörbe nyomja. Meglepetésünkre a szagok egészen elviselhetőek, még a harmincfokos hőségben is. Hamar végzünk, és már indulunk is a klebelsbergtelepi szennyvíztisztító telepre. Norbert út közben a szennyvízszippantás múltjáról mesél.

Végállomás a hattyasi szennyvíztisztító telepen. „Nyugodtan pottyantson, ha van, aki szippantson” – hangzik a vicces szlogen Laczi Norberték családi vállalkozásában

Fotók: Karnok Csaba

Félezer szegedi közszolga, tizenöt helyen, húszezer négyzetméteren

Önkormányzati negyedelő

A főépítész a Vár utcában lakik, albréletben

A kormányzati negyedről hallva eljártszotunk a gondolattal, hová költöztethetnénk össze a szegedi közhivatalokat. Milyen lenne az önkormányzati negyed, ha tizenöt objektumból egy fedél alá telepítenénk be a félezer alkalmazottat.

Leltárba vettük a szegedi önkormányzat hivatalait, beleértve minden egyes irodát, tárgyalót, mellékhelyiséget, garázst, irattárat, folyosót, udvart – pincétől a padlásig. Négy helyen összesen majdnem félezer négyzetméteren albréletnek a közhivatalok – tudtuk meg Vass Ferencről, a polgármesteri hivatal ellátó osztályán. Három helyen irattárnak bérelnek helyet. A műszaki nyilvántartó Oróslán utcai ötven négyzetméterét az államtól, a Bokor utcai negyvenet az önkormányzat ingatlankezelőjétől, tehát házon belül, és a legnagyobb, kétszáz négyzetmétert a Török utcában, egy magánzemélytől. Amint a cipésznek lyukas a cipője, úgy a városi főépítésznek sem jutott saját iroda. Sokáig a Tisza Lajos körút sarkán az olajos ház emeleti irodáit bérelték. Az „üvegházat” eladják, költözni kellett, most kincstári bérlményben lakik a főépítész a Vár utca 5. szám alatt, a Magyar Nemzeti Bank helyén. Szeged-szerre tizenegy városi ingatlanban

összesen közel húszezer négyzetméteren működnek a helyhatóság fő szervei. Legismertebb talán a három legnagyobb – nagyság szerint – a Huszár utcai okmányiroda (6600), a Széchenyi téri sárga (4400) és szürke épület (3150 négyzetméter). A „kettes tanács” is megvan még (3400 négyzetméter). Régi nevén él a köztudatban, de házasságokat régen nem kötnek már benne, helyette a „pókok tanácsa”, a közterület-felügyelet és polgárvédelem rezidenciája. A város szervei közül ez a leglepusztultabb külsejű és belsejű épület, szerény számításunk szerint pár száz milliót elnyelne a felújítása. A felsorolásból ne felejtjük ki a mozdony mögötti hajdani anyakönyvi irodát, helyiségeiben most a képviselői iroda dolgozik és az udvar felől megközelíthető ellátó osztály (200 négyzetméter).

Kisebbségi egységek is kötődnek a város üzemeltetéséhez, mint a dorozsmai (350), a szőregi (150) és a tápéi (290) kirendeltségek, a Vidra utcai hét garázs (150) és a néhány napja lapunkban is bemutatott két újszegedi önkormányzati vendégház a Fürdő (300) és a Pillich Kálmán utcában (350 négyzetméter).

A leltár: 515 közszolga, tizenöt objektum, húszezer négyzetméter. Ha egyetlen korszerű „önkormányzati negyedet” akarnánk nekik berendezni, akkor komplexumba férnének

be, mint amilyen az Ady téri TIK a maga huszonötezer négyzetméterével. Képzelnék csak el, egy kupacban elférne iroda, mosdó, raktár, irattár, menza, kávézó, garázs, minden, ami kell. És ha már építkezünk, kerestünk hozzá telket is. A városban szóba jöhetne a magántulajdonú Centrum-gödör, a Honvéd téri sarok, a Gyevi temető. Olcsóbban – városi telken – kijövünk, ha távolabb megyünk. A közszolgákat például az egyetemhez tartozó egykori szovjet laktanyába vagy a város új logisztikai központjába telepíthetnénk. Ezek akkora területek, hogy akár még a városi fenntartású cégek további fél ezer alkalmazottja is elférne.

DOMBAI TÜNDE

EGY EMBER – ÖTVEN NÉGYZETMÉTER

Pesten a Nyugati pályaudvar mögött épülő új kormányzati negyedbe 34 minisztérium, illetve háttértérmény költözik 6200 dolgozóval – kétszáz négyzetméterre. Átlagosan 25 négyzetméter hasznos alapterületet számolnak egy emberre. Kiszolgáló egységekkel a duplája szükséges. E szerint az elképzelés szerint az általunk álmodott önkormányzati negyed is ideális méretű. A kormányzati négyzetméterenként 200 ezer forint építési költségével a szegedi felépítése négytízmillió forintba kerülne.

Megtudjuk, a régi időkhez képest sok minden változott. A magánzemélyektől egyre kevesebb felkérést kapnak, sokkal inkább cégeknek szippantanak és a nemzetközi szállításra kezdenek áttérni. Csatornázatlan utcákat már szinte csak a Szeged környéki kistelepüléseken találni, ezért fontos, hogy az uniós projektekre koncentrálnak.

– Az uniósba lépés óta megnőtt a papírmunka, számtalan előírásnak kell megfelelni. A '90-es évek elején édesapám úttörőnek számított a magánvállalkozó szennyvízszállítók körében. Amióta jogosítványunk van, a bátyámmal mi is besegítünk. A szállításhoz PÁV3, veszélyes hulladék szállítására jogosító, és undorkeltő anyag szállítására engedélyt adó papír szükséges – magyarázza Norbert, míg begördülünk a szennyvíztisztító kapuján. A vastag csövet egy rutinos mozdulattal a helyére illesztjük és már ömlik is a szennyvíz a tisztító berendezésbe.

Közben történeteket mesél arról, hogy lehet a szippantós kocsival csajozni.

– Akadnak nők, akik elfordítják a fejüket az autó láttán, de volt már olyan hölgyismerősöm is, aki tartotta a csövet szippantás közben – állítja. Kérdésünkre, mennyit lehet ezzel keresni, sejtelmesen csak annyit árul el, jól megélnék belőle.

– Megoszlik az emberek véleménye a munkánkról. Hiába gusztyustalan vagy büdös, erre mindig szükség lesz, míg emberek élnek a földön.

BOBKÓ ANNA

MOBIL A KLOTYÓBÓL

Szippantás közben oda nem való dolgok is előkerültek már az aknából – mondja Laczi Norbert. – Előfordult, hogy vasdarabokat, csirkébelsőséget és mobiltelefont láttunk a szennyvízben úszkálni. Ha nem figyel az ember, könnyen előfordulnak balesetek is. Gyakorlat kell ahhoz, hogy tisztán megússzunk egy napot. Az egyik alkalmazottunk egyszer akaratán kívül nagyon közeli kapcsolatba került a fekáliával.

Szippantás a vadsparkban